

۴۵ درصد سود سهام عدالت گروگان ۸ شرکت

بررسی ها نشان می دهد به رغم وعده دولت برای پرداخت سود سهام عدالت در هفته آخر اسفند، ۸ شرکت بزرگ هنوز سود را به حساب سپرده گذاری مرکزی واریز نکرده اند

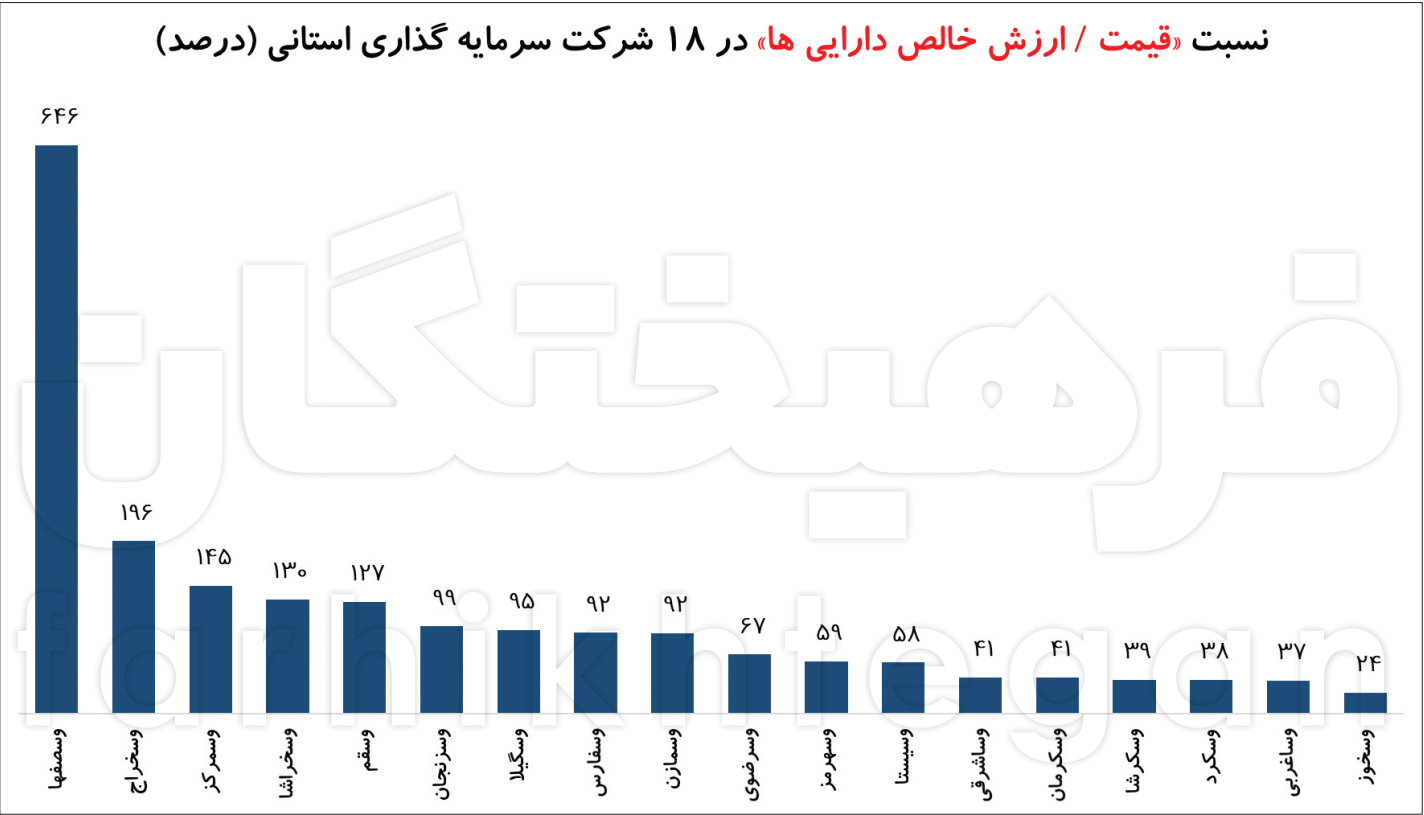
نسبت P/NAV تعداد ۵ شرکت شامل شرکت سرمایه گذاری استان اصفهان، خراسان جنوبی، مرکزی، خراسان شمالی و قم بالای صددرصد است و نشان می دهد که ارزش واقعی سهام این شرکت ها بسیار بالاتر از ارزشی است که در حال حاضر در تابلوی بازار ثبت می شود.
نسبت P/NAV شرکت سرمایه گذاری استانی اصفهان، خراسان جنوبی و مرکزی به ترتیب ۱۹۶، ۱۴۵ و ۱۳۰ درصد بوده و استان های خراسان شمالی و قم نیز در حدود ۱۳۰ و ۱۲۷ درصد است. مردم این استان ها که دارای سهام عدالت هستند به هیچ وجه نباید فروشنده سهام های خود باشند؛ چرا که ممکن است ارزان از چنگشان برود.
۱۳ شرکت سرمایه گذاری دیگر نیز نسبتی بین ۲۴ تا ۹۹ درصد داشته که همین شرکت ها هم از زندگی مناسبی برخوردارند. یکی از معضلات پیرامون برخی از شرکت های سرمایه گذاری استانی، عدم گزارش دهی مناسب و با کیفیت است. این امر در کنار ایجاد مشکل در فرآیند تحلیل و تخمین ارزندگی، عامل توقف های طولانی در معاملات این شرکت ها شده است. برای مثال سرمایه گذاری استان لرستان، همدان، یزد، کهگیلویه و بویراحمد، بوشهر، ایلام و گلستان صورت های مالی عملکرد خود در سال جاری را ارائه نکرده اند و همین امر مانعی برای تحلیل بنیادی و بررسی ارزندگی این شرکت هاست.

سود ۳ تا ۳۲ میلیون تومانی در انتظار واریز

اوایل اسفند سال جاری اکبر حیدری، سخنگوی کانون شرکت های سرمایه گذاری استانی خبر از واریز سود سهام عدالت در روزهای پایانی سال داد. به گفته وی مسئولان مربوطه با فراهم کردن زیرساخت های پرداخت از جمله سجام و شماره شبای دارندگان سهام عدالت آماده پرداخت سود می شوند. حیدری گفت: «مردم نیاز نیست نه برای دریافت سود و نه برای ثبت نام سهام عدالت مراجعه حضوری داشته باشند». این را باغستانی، مدیرعامل سپرده گذاری مرکزی هم تایید می کند و می گوید: «برآورد زمانی ما این است که در دهه سوم اسفند می توان سود را به حساب مضمولان واریز کرد». به گفته او سود منتهی به اسفند ۹۹ مضمولانی که ۵۲۲ هزار تومان در سبد سهام خود دارند، حدود ۵۵۰ هزار تومان خواهد بود که به حساب مضمولان واریز می شود. پیش از این بهادری چهری، سخنگوی دولت گفته بود سود سهام عدالت در سالی که گذشت بیش از ۲/۵ برابر سودی است که سال گذشته پرداخت شده است. اگر کسی سهام یک میلیونی داشته باشد تقریباً یک میلیون تومان سود سهام عدالت خواهد گرفت. با این حساب هر خانوار سه تا چهار نفره که همگی سهام عدالت داشته باشند؛ بین دو تا سه میلیون تومان (بسته به دارایی سهام عدالت ۵۳۲ هزار تومانی یا یک میلیون تومانی) دریافت خواهند کرد.
آطور که مسئولان دولتی اعلام کرده اند مسئولیت وصول و پرداخت سود عملکرد سال ۹۹ سهام عدالت و اعلام زمان آن بنا به مصوبه شورای عالی بورس با شرکت سپرده گذاری مرکزی است. حسین قشمی مدیر سیستم تسویه و پرداخت سسات در گفت وگو با سایت اقتصادنیوز درخصوص اینکه چه کسانی مشمول این سود سهام عدالت نمی شوند، می گوید: «دسته ای از دارندگان سهام عدالت که سجامی نشده اند سود سهام دریافت نخواهند کرد. گروه دیگری که سود سهام عدالت برای آنها واریز نمی شود، شماره حساب های مسدودی است که نمی توان سود سهام را به این حساب ها واریز کرد. سومین دلیل عدم واریز سود سهام عدالت برای افراد مشمول، این است که شماره حساب ثبت شده افراد را کد بوده، در شرایطی که کارت و شماره حساب بانکی افراد در مدت ۶ ماه تراکنش نداشته باشند، جزء شماره حساب های را کد محسوب می شود و امکان واریز سود سهام در این شماره حساب ها وجود ندارد.»

۴۵ درصد سود سهام عدالت هنوز واریز نشده است

براساس آخرین محاسبات، سود سهام منتهی به ۲۹ اسفندماه سال ۱۳۹۹ مضمولان سهام عدالت حدود ۵۵۰ هزار تومان اعلام شده است و پرداخت این مبلغ منوط به مبالغی است که شرکت های سرمایه پذیر به حساب شرکت سپرده گذاری مرکزی واریز می کنند. این سود هم شامل افرادی می شود که روش مستقیم را برای مدیریت سهام خود انتخاب کرده بودند، هم افرادی که روش غیرمستقیم را برای مدیریت سهام خود انتخاب کرده بودند و هم افرادی که بعد از آزادسازی سهام عدالت سهام شرکت های سرمایه گذاری استانی را خریداری کرده اند. متولیان امر وعده پرداخت این سود را از ابتدای اسفندماه جاری دادند که این امر نیز هنوز محقق نشده؛ با این حال به تازگی مدیرعامل شرکت سپرده گذاری مرکزی در مورد آخرین وضعیت دریافت سود عملکرد سال ۹۹ شرکت های سرمایه پذیر سهام عدالت گفته است: «همچنان در حال پیگیری وصول سود سهام هستیم؛ برخی از شرکت های سرمایه پذیر سود عملکرد خود را به حساب شرکت سپرده گذاری واریز کرده اند و هنوز بعضی از شرکت ها مانده اند و ما در حال پیگیری هستیم». براساس آخرین بررسی ها و به نقل از خبرگزاری بازار سرمایه ایران (سنا) همچنان ۴۵ درصد از مبالغ سود از سوی شرکت های بورسی به حساب شرکت سپرده گذاری مرکزی واریز نشده است. شرکت مخابرات ایران (این شرکت دومین سال پیاپی است که همچنان سود سهامداران سهام عدالت را واریز نکرده است)، گروه مپنا و صنایع سیمان دشتستان تا به حال کل سود خود را واریز نکرده اند و شرکت های فولاد مبارکه اصفهان، پالایش نفت بندر عباس، فولادخوزستان و پالایش نفت تبریز نیز بخشی از سود را همچنان در اختیار شرکت سپرده گذاری مرکزی قرار نداده اند.

چنانچه در ترکیب پرتفوی شرکت ها تغییرات قابل توجهی حاصل نشود NAV هر شرکت باید به صورت جداگانه محاسبه شود. براساس گزارش فعالیت ۹ یا ۶ ماهه این شرکت ها روی سایت کدال می توان با محاسبه NAV ارزندگی این شرکت ها را بررسی کرد که در جدول یک آمده است. NAV یا Net Asset Value به معنای خالص ارزش دارایی یا ارزش واقعی یک شرکت بوده و در ادامه نسبت P/NAV نشان دهنده تفاوت ارزش ذاتی یا خالص ارزش دارایی با قیمت بازار یا قیمت پایانی هر سهم را نشان می دهد. به عنوان مثال خالص ارزش دارایی شرکت سرمایه گذاری استانی آذربایجان غربی (کسر جمع بدهی از جمع دارایی ها تقسیم بر تعداد سهام) یا همان NAV در حدود ۱۱۳ تومان بوده که این در حالی است که آخرین قیمت هر برگ سهم این شرکت در بازار سهام در حدود ۲۲ تومان بوده است. در این وضعیت نسبت P/NAV تقریباً ۳۷ درصد به دست می آید که نشان می دهد قیمت هر سهم ۳۷ درصد از قیمت واقعی (ارزش واقعی) هر سهم این شرکت کمتر است. براساس آنچه در جدول آمده است، نسبت P/NAV تقریباً ۱۸ شرکت سرمایه گذاری استانی به جز در یک مورد که کمتر از ۳۰ درصد است در باقی موارد بیش از ۳۰ درصد بوده و حتی در حدود ۶۴۶ درصد است. به عبارت دیگر تمامی این ۱۸ شرکت ارزندگی مناسبی داشته و قیمت سهام آنها با ارزش واقعی فاصله دارد.

سهام عدالت خود را نفروشید

بررسی جزئیات شرکت های سرمایه گذاری نشان می دهد که

رتبه بندی وضعیت بنیادی شرکت های سرمایه گذاری استانی در بازار بورس براساس نسبت P/NAV				
ردیف	نام شرکت	کسر جمعی بدهی ها از دارایی (میلیارد تومان)	خالص ارزش دارایی (NAV) تومان	نسبت P/NAV (درصد)
۱	شرکت سرمایه گذاری اصفهان	۲,۵۷۵	۱۱	۶۴۶
۲	شرکت سرمایه گذاری خراسان جنوبی	۶,۸۴۹	۱۱۲	۱۹۶
۳	شرکت سرمایه گذاری مرکزی	۷,۵۳۰	۹۷	۱۴۵
۴	شرکت سرمایه گذاری خراسان شمالی	۷,۱۷۲	۱۰۴	۱۳۰
۵	شرکت سرمایه گذاری قم	۵,۵۱۴	۱۰۶	۱۲۷
۶	شرکت سرمایه گذاری زنجان	۴,۹۳۹	۱۴	۹۹
۷	شرکت سرمایه گذاری گیلان	۶,۷۷۱	۴۵	۹۵
۸	شرکت سرمایه گذاری فارس	۲۹,۶۲۵	۱۱۲	۹۲
۹	شرکت سرمایه گذاری مازندران	۳۰,۱۳۱	۱۰۷	۹۲
۱۰	شرکت سرمایه گذاری خراسان رضوی	۳۷,۵۳۷	۱۰۷	۶۷
۱۱	شرکت سرمایه گذاری هرمزگان	۱۰,۳۸۳	۱۰۸	۵۹
۱۲	شرکت سرمایه گذاری سیستان و بلوچستان	۱۶,۶۱۰	۱۰۵	۵۸
۱۳	شرکت سرمایه گذاری آذربایجان شرقی	۲۱,۲۰۱	۱۰۴	۴۱
۱۴	شرکت سرمایه گذاری کرمان	۱۸,۵۰۶	۱۰۵	۴۱
۱۵	شرکت سرمایه گذاری کرمانشاه	۹,۵۵۸	۱۱۱	۳۹
۱۶	شرکت سرمایه گذاری کردستان	۱۰,۲۰۶	۱۱۲	۳۸
۱۷	شرکت سرمایه گذاری آذربایجان غربی	۱۶,۸۷۸	۱۱۳	۳۷
۱۸	شرکت سرمایه گذاری خوزستان	۲۷,۰۴۴	۲۶۳	۲۴
۱۹	شرکت سرمایه گذاری لرستان	وسلرستا	عدم گزارش دهی	
۲۰	شرکت سرمایه گذاری همدان	وسهمدا	عدم گزارش دهی	
۲۱	شرکت سرمایه گذاری یزد	وسیزد	عدم گزارش دهی	
۲۲	شرکت سرمایه گذاری کهگیلویه و بویراحمد	وسکبهو	عدم گزارش دهی	
۲۳	شرکت سرمایه گذاری بوشهر	وسبوشهر	عدم گزارش دهی	
۲۴	شرکت سرمایه گذاری ایلام	وسایلام	عدم گزارش دهی	
۲۵	شرکت سرمایه گذاری گلستان	وسگلستا	عدم گزارش دهی	
۲۶	شرکت سرمایه گذاری تهران	وستهران	-	
۲۷	شرکت سرمایه گذاری قزوین	وسقزوین	-	
۲۸	شرکت سرمایه گذاری چهارمحال و بختیاری	وسمحال	-	
۲۹	شرکت سرمایه گذاری سمنان	وسمنان	-	
۳۰	شرکت سرمایه گذاری البرز	-	-	

درصدی) ثبت کرده است. مقایسه آخرین قیمت سهام شرکت های سرمایه گذاری استانی (۸ اسفند) با قیمت های ابتدایی این شرکت ها نشان می دهد که ۱۰ شرکت بازدهی منفی بین ۴۰ تا ۹۰ درصد ثبت کرده اند که شامل؛ شرکت سرمایه گذاری زنجان، کرمانشاه، کرمان، آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، کردستان، گیلان، لرستان، همدان و گلستان می شوند. در این میان شرکت سرمایه گذاری استان زنجان، کرمانشاه و کرمان هر کدام با افت قیمتی به ترتیب در حدود ۶۷، ۹۰ و ۵۸ درصد در ابتدای این رتبه بندی قرار دارند. ۷ شرکت؛ استان خوزستان، سیستان و بلوچستان، هرمزگان، خراسان رضوی، اصفهان، قم و ایلام نیز بازدهی منفی بین یک تا ۳۹ درصد داشته اند که همچنین ۶ شرکت شامل شرکت سرمایه گذاری استان مازندران، مرکزی، خراسان شمالی، فارس، یزد، کهگیلویه و بویراحمد و بوشهر نیز تغییر قیمت نداشته و تنها شرکت سرمایه گذاری خراسان جنوبی بازدهی مثبت ثبت کرده است. بنابراین در پاسخ به این سوال که تغییرات قیمتی سهام شرکت های سرمایه گذاری استانی چگونه بوده باید از ذوب شدن قیمت ها صحبت کرد، اما آیا این قیمت ها نشان دهنده ارزنده نبودن این شرکت هاست؟

ارزندگی ۱۸ شرکت سرمایه گذاری استانی

همان طور که ذکر شد، ترکیب پرتفوی همه این شرکت ها تقریباً یکسان است. البته این شرایط تا زمانی صادق است که تغییرات زیادی در پرتفوی این شرکت ها ایجاد نشود. از آنجا که هیات مدیره این شرکت ها اختیار تغییر ۳۰ درصد پرتفوی این شرکت ها دارند،

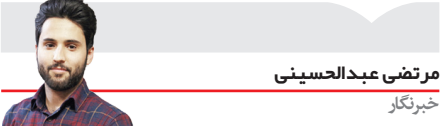
بنیادی شرکت های سرمایه گذاری استانی نشان می دهد که ۳۰ شرکت از این شرکت ها ارزندگی بالایی دارند، اما بسیاری از سهامداران از روی بی اطلاعی و بی اعتمادی به بازار اقام به فروش سهام های خود کرده که به نفع خریدارانی (شرکت ها و افرادی) است که از بازار گل آلود ماهی می گیرند. جالب است که مسئولان شرکت های استانی و بورس ملی نیز تا به حال در این مورد اطلاعات کافی ارائه نداده اند.

جزئیات شرکت های استانی

همان طور که گفته شد، افرادی که روش غیر مستقیم را انتخاب کردند و همچنین افرادی که در مهلت مقرر انتخاب و اقدامی نکردند سهامداران شرکت های سرمایه گذاری استانی شدند. در واقع سهام متعلق به سهامداران گروه دوم (روش غیر مستقیم) در هر استان در یک شرکت به نام شرکت سرمایه گذاری استانی جمع شد و مضمولان سهام عدالت آن استان، سهامداران این شرکت ها شدند. آنچه در مورد شرکت های سرمایه گذاری استانی حائز اهمیت است، ارتباط آن با شرکت های تعاونی عدالت شهرستان است. شرکت سرمایه گذاری استانی، شرکتی است که سهامدار مستقیم آن شرکت های تعاونی عدالت شهرستان است. سهامدار شرکت های تعاونی موصوف، مضمولان طرح سهام عدالت در هر شهرستان بوده و بازوی ایشان در اداره شرکت های سرمایه گذاری استانی هستند. هرچند اندازه شرکت های سرمایه گذاری استانی براساس جمعیت هر استان متفاوت است، ولی ترکیب پرتفوی همه آنها تقریباً یکسان است؛ به عبارتی وزن هر شرکت در پرتفوی این شرکت ها تقریباً برابر است. مثلاً حدود ۱۷ درصد از پرتفوی همه شرکت ها را هلدینگ خلیج فارس تشکیل می دهد. (حدود ۵۰ درصد ارزش پرتفوی این شرکت ها شامل هلدینگ خلیج فارس، ملی مس، فولاد مبارکه و شرکت پالایش نفت تهران است). ارزش پرتفوی این شرکت ها در تاریخ اول تیرماه ۱۳۹۹ مبنای سرمایه این شرکت ها قرار گرفته است. به عبارتی سرمایه ثبت شده این شرکت ها بیابانگر ارزش پرتفوی سهام این شرکت ها در تاریخ اول تیر ۱۳۹۹ است. این شرکت ها گزارش ماهانه پرتفوی خود را در سایت کدال منتشر می کنند که قابل مشاهده و بررسی است. یکی از مهم ترین سؤالاتی که درخصوص شرکت های سرمایه گذاری استانی حادث می شود، این است که وضعیت بنیادی این شرکت ها چگونه است و در این مدت که به بازار سهام عرضه شده اند، چه تغییراتی در قیمت هر برگ سهام آنها پیش آمده است؟

ذوب شدن ارزش شرکت ها

سهام عدالت از سال ۸۴ که در عرصه اقتصادی و سیاسی کشور مطرح شد، برای قشرهای کم درآمد جامعه به یک دارایی تبدیل شده بود. اما سیاست های اشتباه دولت دوازدهم سبب کاهش ارزش این سبد سهام شده و بسیاری از افرادی که هنوز این سهام را در اختیار دارند، روزبه روز شاهد آب رفتن آن هستند. سهام عدالت که قرار بود به عنوان نوعی ابزار توزیع ثروت در جامعه باشد، این روزها به توزیع فقر در کشور مبدل شده و کاهش شاخص کل بورس و شاخص کل هم وزن بورس نیز مزید بر علت شده است تا ارزش این سهام هر روز افت پیدا کند. در حال حاضر از مجموع شرکت های سرمایه گذاری استان ها، ۲۵ شرکت در بورس ثبت شده و سهام آنها مورد معامله قرار می گیرد، نماد ۴ شرکت؛ شرکت سرمایه گذاری تهران، قزوین، چهارمحال و بختیاری و سمنان نیز تنها ثبت نماد شده و معاملاتی ندارند و شرکت سرمایه گذاری استان البرز نیز همچنان در بازار بورس پذیرفته نشده است. بررسی ها نشان می دهد قیمت هر برگه سهام برخی از این شرکت های سرمایه گذاری استان ها در حال ذوب شدن است و از مجموع ۲۵ شرکت، سهام ۱۸ شرکت سرمایه گذاری استانی در همین مدت کوتاهی که از عرضه آنها در بورس می گذرد با بازدهی منفی مواجه بوده و ۷ شرکت نیز قیمت سهام آنها تغییری نکرده و تنها شرکت سرمایه گذاری استان خراسان جنوبی بوده که پس از زمان عرضه در بورس قیمت سهام آن بازدهی مثبت (۲۳)

مرتضی عبدالحسینی

خبرنگار

سهام عدالت طی دوسال اخیر به یکی از پرچالش ترین موضوعات در محافل عمومی کشور تبدیل شده است. از یک سو براساس آمارهای منتشرشده از سوی وزارت رفاه (داده های پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان) حدود ۴۲ درصد از مستحقان واقعی (افراد واقع در دهک های یک تا ۶)، سهام عدالت ندارند و به جای آنها، تعداد ۱۷/۵ میلیون نفر از دارندگان سهام عدالت جزء پردرآمدها بوده و استحقاق دریافت این سرمایه مادی و معنوی را نداشته اند. این موضوع موجب شده انتظارات برای اعطای مجدد سهام عدالت به افراد مستحق بالا برود که البته تاکنون به رغم تلاش های مجلس، نتیجه ای نداشته است. از سوی دیگر کاهش ارزش سهام عدالت که از مرداد سال گذشته و با سقوط بورس رخ داده، موجب شده برخی سهامداران سهام عدالت قصد فروش این دارایی را داشته باشند. به ویژه مقایسه ای که در رسانه ها از قیمت مرداد سال گذشته و امروز سهام عدالت می شود؛ سقوط قیمت این طور به دارندگان سهام القای کند که دیگر سهام عدالت دارایی چندان مهمی نیست اما بررسی «فرهیختگان» از وضعیت بنیادی شرکت های سرمایه گذاری استان ها از ارزندگی بالای این شرکت ها حکایت دارد. طبق بررسی ها علی رغم افت شدید قیمت سهام، بررسی وضعیت بنیادی نشان می دهد که نسبت P/NAV، پنج شرکت سرمایه گذاری استان اصفهان، خراسان جنوبی، مرکزی، خراسان شمالی و قم بالای صددرصد است. این نسبت به این موضوع اشاره می کند که ارزش واقعی سهام این شرکت ها بسیار بالاتر از ارزشی است که در حال حاضر در تابلوی بازار ثبت می شود. براساس آمارها، تعداد ۱۳ شرکت سرمایه گذاری دیگر نیز نسبت P/NAV بین ۲۴ تا ۹۹ درصد داشته که همین شرکت ها از ارزندگی مناسبی برخوردارند. در نتیجه پیشنهاد می شود هموطنان دارندة سهام عدالت به خصوص کسانی که سهام عدالت آنها در ۱۰ استان بالای جدول است، در صورت عدم نیاز مبرم قید فروش سهام های خود را بزنند. اما مساله و چالش سوم واریز سود سهام عدالت است که طبق اعلام دولت، قرار است در هفته آخر اسفند به حساب دارندگان واریز شود. با این حال، خبر بد اینکه طبق اعلام شرکت سپرده گذاری مرکزی، هشت شرکت هنوز سود سهام عدالت را پرداخت نکرده اند که این رقم معادل ۴۵ درصد کل سود سهام عدالت است. گفته می شود شرکت های صنایع پتروشیمی خلیج فارس، مخابرات ایران، گروه مپنا و صنایع سیمان دشتستان، هیچ مبلغی را برای سود سهام عدالت پرداخت نکرده اند و شرکت های فولاد مبارکه اصفهان، شرکت پالایش نفت بندر عباس، فولادخوزستان و پالایش نفت تبریز نیز بخشی از سود سهام خود را به حساب سسات واریز کرده اند. این عدم تمکین شرکت های مذکور موجب بدقولی و کاهش اعتماد و سرمایه اجتماعی دولت خواهد بود. ارقام مذکور از این جهت حائز است که واریز دو تا سه میلیون تومان به حساب خانوارهای کم درآمد تا قبل از عید، برای این خانوارهای کم خرج، رقم بسیار قابل توجهی حتی در این روزها خواهد بود.

دو چالش صاحبان سهام عدالت

عملیات آزادسازی سهام عدالت در ۹ اردیبهشت سال ۱۳۹۹ شروع شد و تعداد کل سهامداران آن در حدود ۴۹ میلیون و ۷۴۱ هزار و ۱۵۲ نفر اعلام شد. طبق برنامه ریزی ای که آن موقع اعلام شده بود، دارندگان مختار به انتخاب یکی از دو روش «مستقیم» یا «غیرمستقیم» جهت آزادسازی سهام عدالت خود بودند. وزارت اقتصاد وقت به دارندگان ۱۰ تا خرداد ۹۹ فرصت داد که با مراجعه به سامانه سهام عدالت گزینه آزادسازی و فروش مستقیم این سهام را انتخاب کنند. شیوه اجرای این مراحل و اطلاع رسانی آن به طوری بود که در نهایت بخش قابل توجهی از مالکان سهام عدالت از آزاد کردن سهام عدالت خود به دلیل عدم آگاهی بازماندند و از آنجا که گزینه پیش فرض در این سامانه اداره سهام توسط شرکت های سرمایه گذاری استانی بود، به طور خودکار برای حدود ۳۰ میلیون نفر این گزینه «سهامداری غیرمستقیم» انتخاب شد. طبق آمار ۳۰ میلیون از سهامداران روش غیرمستقیم و مابقی روش مستقیم را انتخاب کرده اند. در روش غیرمستقیم مالکیت و مدیریت سهام عدالت فرد، از طریق ۲۱ شرکت سرمایه گذاری استانی ساماندهی خواهد شد و فردی که این روش را انتخاب کرده، نمی تواند سهم های موجود در بسته سهام عدالت را به طور مستقیم و موردی به فروش برساند. در روش مستقیم نیز مالکان سهام عدالت می توانستند با اعلام دولت و وزارت اقتصاد اقدام به فروش سهام عدالت خود کنند. در حال حاضر اما دو چالش بسیار جدی و ظاهراً دنیال دار پیش روی ۵۰ میلیون نفر سهامدار سهام عدالت قرار گرفته است؛ چالش اول اینکه براساس آخرین آمارها ارزش سبد سهام عدالت ۵۳۲ هزار تومانی به ۱۲ میلیون تومان رسیده که حاکی از افت ۵۰ درصدی ارزش آن است. این در حالی است که ۱۹ میلیون نفری که سهامداری مستقیم را غفل کرده اند تنها مجاز به فروش ۶۰ درصد از سبد سهام عدالت خود بوده اند که این امکان هم متجاوز از یک سال است که مسدود شده است. پس اولین چالش برای سهامداران مستقیم بود که حتی دسترسی فروش سهام عدالت نیز تا اطلاع ثانوی از آنها گرفته شد. درست یا غلط بودن این تصمیم محل بحث نیست، بلکه آن دست از تصمیماتی که کار را به اینجا کشاند اهمیت دارد و چالش دوم اینکه، سهامدارانی که روش غیرمستقیم را انتخاب کرده اند، امکان فروش سهام خود را دارند، اما مساله به وجود آمده «ارزان خریدن» سهام این دست از سهامداران است. وضعیت